

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „КВАЛИФИКАЦИЯ”

I. МОДУЛ „КВАЛИФИКАЦИЯ НА УЧИТЕЛИТЕ”

1. Въведение

Преходът към икономика, базирана на знанието, поставя нови предизвикателства пред развитието на човешките ресурси и определя ключовата роля на учителя.

Доброто владение на поне два чужди езика се превръща в основно изискване за всеки български гражданин, който желае да се възползва от предимствата на Европейския съюз. С цел насърчаване на мобилността – чуждоезиковата подготовка продължава да е основен приоритет.

Анализът на състоянието на педагогическите кадри извежда на преден план проблема с недостига на правоспособни учители по чужд език и ИКТ.

Въвеждането на нова образователна структура и по-конкретно VIII клас – година за интензивно чуждоезиково и компютърно обучение и/или за професионална подготовка за всички ученици, има важно значение за осигуряване на равен достъп на всяко дете до изучаване на чужд език.

Процесът на реализиране е съпроводен от промяна на учебните планове и програми, което определя политиката на МОМН за осигуряване на правоспособни учители и целенасочена квалификация по съответния чужд език.

Успоредно с квалификацията по чужд език и ИКТ, акцент в обучението на педагогическите кадри е:

- Обучение на учителите за формиране и развитие на предприемачески компетентности.
- Обучение на учителите за работа в мултиетническа среда.
- Обучение на учители за интегриране на деца със СОП.
- Обучение на учителите във връзка с въвеждане на мерки за възпитателно въздействие и дисциплиниране в училище.

2. Цели

2.1. Конкретни действия за поетапно преодоляване на дефицита на квалифицирани учители по чужд език, информатика и информационни технологии и подготовка на системата за въвеждане на новата структура на средното образование.

2.2. Да се създадат условия за въвеждане на предприемачество в училище от най-ранна възраст.

2.3. Да се създадат условия за повишаване капацитета на учителите по приоритетни направления:

- Формиране и развитие на предприемачески компетентности.
- Изграждане на толерантна мултиетническа среда.
- Интегриране на деца със СОП.
- Формиране на компетентности във връзка с изпълнение на нови функции.
- Въвеждане на мерки за възпитателно въздействие и дисциплиниране в училище.

2.4. Да се създадат условия за популяризиране и обмен на иновативни педагогически практики.

3. Обхват

3.1. Квалификация на неспособни учители по чужд език и ИКТ – 120.

3.2. Поддържаща квалификация на способни учители по чужд език, преподаващи в I – XII клас – 700.

3.3. Квалификация за формиране и развитие на предприемачески компетентности – 200.

3.4. Квалификация на учителите за работа в мултиетническа среда и интегриране на деца със СОП – 100.

3.5. Квалификация на учителите, изпълняващи нови длъжности в системата на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка – 400.

3.6. Квалификация на учители във връзка с въвеждане на мерки за възпитателно въздействие и дисциплиниране в училище – 50.

3.7. Участие на педагогически кадри в Национална конференция „Училището – желана територия за ученика” за обмен на иновативни педагогически практики.

4. Общ бюджет на модула – 900 000 лв.

5. Бенефициенти – висши училища, образователни и обучителни институции

6. Процедура:

а) по ЗОП;

б) НВМОП;

в) по двустранна договореност с образователните отдели към посолствата на Република Франция, Испания, Германия, Великобритания и Руската федерация.

7. Дейности:

7.1. Квалификация на неправопособни учители по чужд език и ИКТ

а) квалификация на учители с висше образование без правоспособност за преподаване на чужд език;

б) квалификация на учители с висше образование за придобиване на допълнителна професионална квалификация „учител по информатика и ИКТ“.

7.2. Поддържаща квалификация на правоспособни учители по чужд език, преподаващи в I – XII клас.

7.3. Квалификация на учителите за формиране и развитие на предприемачески компетентности.

7.4. Квалификация на учителите за работа в мултиетническа среда и интегриране на деца със СОП.

7.5. Квалификация на учителите, изпълняващи нови длъжности в системата на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка

7.6. Квалификация във връзка с въвеждане на мерки за възпитателно въздействие и дисциплиниране в училище.

7.7. Организиране и провеждане на Национална конференция „Училището – желана територия за ученика“ съгласно приложения регламент.

8. Мониторинг и оценка, сертифициране и изготвяне на регистри

Изготвяне на анализ и публикуване на резултатите на интернет страницата на МОМН, в т.ч. на междинния отчет по изпълнението.

Приложения:

1. Регламент за провеждане на Националната конференция „Училището – желана територия за ученика“
2. Таблица с дейности

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА

София 1000, бул. „Дондуков“ 2А, тел. 9217 799, факс 988 24 85

**НАЦИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ
„УЧИЛИЩЕТО – ЖЕЛАНА ТЕРИТОРИЯ НА УЧЕНИКА“**

РЕГЛАМЕНТ

I. Цели

1. Да се стимулира взаимодействието и екипната работа между педагози, ученици и родители като предпоставка за създаване на иновативни педагогически практики и повишаване качеството на образователно-възпитателния процес.
2. Да се търси и развива потенциалът на училището като желана територия на ученика.
3. Да се създадат условия за популяризиране и обмен на иновативни педагогически практики.

II. Общи положения

1. Конференцията се организира от МОМН, Съюза на учените в България и висши училища в страната.
2. За подготовката и организацията на конференцията със заповед на министъра на образованието, младежта и науката се създават:
 - 2.1. Организационен комитет с представители от МОМН.
 - 2.2. Национална комисия за оценяване, в която се включват представители на МОМН и висшите училища.
3. Националната конференция се провежда ежегодно.
4. Отпечатва се сборник с класираните от Националната комисия иновативни педагогически практики с цел разпространението им в училищата.
5. Регламентът на националната конференция „Училището – желана територия на ученика“ се публикува на сайта на МОМН.
6. Иновативните педагогически практики, допуснати до националния етап, се публикуват на уеб сайт на конференцията.

III. Съдържание

1. Конференцията се провежда в следните тематични направления:

- Педагогически иновационни методи и технологии за формиране на ключови компетентности.
- Гражданско образование, извънкласна и клубна дейност, превенция на агресията и насилието в училище.
- Иновационни подходи в училищния мениджмънт.

2. Материалите се представят на хартиен и електронен носител (CD).

3. Технически изисквания за шрифт, формат, обем печатни страници – Times New Roman, 12 пункта, А4, до 7 стр.

4. Време за презентирание на докладите – 15 минути.

5. Тематичните направления подлежат на актуализиране на всеки две години.

IV. Етапи на провеждане

1. Училищен етап – провежда се на училищно ниво по тематичните направления на конференцията.

2. Общински етап – провежда се на общинско ниво по тематичните направления на конференцията.

3. Областен етап

3.1. Областният етап се организира и провежда от Областна комисия, назначена със заповед на началника на РИО.

3.2. Областната комисия оценява класираните от общинския етап разработки или от училищния, когато не е провеждана общинска конференция.

3.3. Областната комисия предлага за участие в националния етап на конференцията разработките, класирани на първо място във всяко от трите направления по утвърдените критерии.

3.4. Областните конференции се провеждат в рамките на два дни до 24 март всяка година.

3.5. Срокът за изпращане на писмените заявки и класираните материали от РИО е 30 март на адрес: гр. София 1000, бул. „Княз Дондуков” 2А.

3.6. Всички материали се придружават с данни за участника: трите имена, училище, адрес, телефон и електронен адрес за връзка.

4. Национален етап

4.1. Националната конференция „Училището – желана територия на ученика” се провежда през месец април.

4.2. Националната комисия оценява разработките, предложени от областните комисии.

4.3. За участие в секционните заседания се допускат предварително селектираните от Националната комисия 15 разработки от всяко направление.

4.4. Националната комисия класира материалите от секционните заседания и във всяко направление присъжда 1, 2 и 3-то място и определя разработките, които ще бъдат включени в сборника.

4.5. Решението на комисията е окончателно.

4.6. След приключване на работата си комисията представя на министъра на образованието, младежта и науката протокол за своята работа.

4.7. Получените материали не се връщат на авторите.

V. Награди

1. Наградите се осигуряват от МОМН и се присъждат на лицето/екипа, създали добрия педагогически опит.

2. Наградите са предметни или парични в размер на:

- За първо място – 1200 лв.
- За второ място – 1000 лв.
- За трето място – 800 лв.

3. Всички участници в конференцията получават грамота.

VI. Критерии за оценяване

1. Оригиналност
2. Перспективност
3. Приложимост
4. Интерактивност
5. Стил на изложение
6. Дизайн на мултимедийния продукт
7. Образователна стойност
8. Обхват на добрата практика

За всеки от посочените критерии максималният брой точки е 5, а максималният общ брой точки е 40.

„Училището – желана територия на ученика”

Етап.....

Направление.....

ОЦЕНЪЧНА КАРТА

Тема на разработката

Автор/и.....

Училище.....

Гр. (с.)

РИО.....

№ по ред	Критерии	Точки
1.	Оригиналност	
2.	Перспективност	
3.	Приложимост (вкл. мултипликация)	
4.	Интерактивност	
5.	Стил на изложение	
6.	Дизайн на мултимедийния продукт (вкл. синхрон между словесно и графично)	
7.	Образователна стойност	
8.	Обхват на добрата практика	

Общ брой точки:

За всеки от посочените критерии максималният брой точки е 5, а максималният общ брой точки е 40.

Оценители (име, презиме, фамилия и подпис):

1.

2.

3.

Дата:

Приложение 2

Дейности по модул „КВАЛИФИКАЦИЯ НА УЧИТЕЛИ”

Направление	Дейности	Бюджет (лева)	Срок	Индикатори за изпълнение
4.1. Квалификация на неправо способни учители по чужд език и ИКТ за придобиване на правоспособност.	Организация и провеждане на обучение на: - учители с висше образование без правоспособност за преподаване на ЧЕ; - учители с висше образование без правоспособност за преподаване на информатика и ИКТ.	430 000	Декември 2010 г.	- Брой учители - Придобити компетентности - Придобита правоспособност
4.2. Поддържаща квалификация на правоспособни учители по чужд език (актуализиране на знания, умения и компетентности).	Организация и провеждане на квалификационни курсове за правоспособни учители по чужд език I – XII клас.	180 000	Декември 2010 г.	- Брой учители - Усъвършенствани и актуализирани компетентности
4.3. Квалификация на учители за формиране и развитие на предприемачески компетентности.	Организиране и провеждане на: - семинари – 4 броя; - обучение на учители.	80 000 (20 000) (60 000)	Декември 2010 г.	- Брой учители - Актуализирани и придобити компетентности
4.4. Квалификация на учителите за работа в мултиетническа среда и интегриране на деца със СОП.	- Определяне на участниците; - Организиране и провеждане на обучението.	40 000	Декември 2010 г.	- Брой учители - Актуализирани и придобити компетентности
4.5. Квалификация на учителите, изпълняващи нови длъжности в системата на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка (учители-методици).	- Определяне на участниците; - Организиране и провеждане на обучението.	100 000	Декември 2010 г.	- Брой учители - Актуализирани и придобити компетентности
4.6. Квалификация във връзка с въвеждане на мерки за възпитателно въздействие и дисциплиниране в училище.	- Определяне на участниците; - Организиране и провеждане на обучението.	50 000	Декември 2010 г.	- Брой учители - Актуализирани и придобити компетентности
4.7. Организиране и провеждане на Национална конференция „Училището – желана територия на ученика”.	- Определяне на организационен комитет и национална комисия за оценяване; - Определяне на участниците; - Организиране и провеждане на конференцията.	20 000	Април 2010 г.	- Брой учители - Брой иновативни педагогически практики
ОБЩО		900 000		

II. МОДУЛ „ КВАЛИФИКАЦИЯ НА ДИРЕКТОРИ”

1. Необходимост

Тенденциите, заложен в програмата, са пряко съобразени с Четиригодишната програма за развитие на образованието, науката и младежките политики в Република България за периода 2009-2013 г. и отчитат специфичните особености и традиции на българската образователна среда като представляват основен елемент от програмата на Правителството за европейско развитие на България, който показва пътя за изграждане на икономика, основана на знанието.

Управлението на училището оказва голямо влияние върху ефективността на учителите и условията им на труд, както и върху резултатите от постиженията на учениците.

Днес училищните ръководители се изправят пред нови предизвикателства, свързани с техническия прогрес и глобализацията. В стремежа си да пригоди образователните си системи към нуждите на младите хора от актуални знания, умения и компетенции държавата поставя пред директорите на училища съвсем нови изисквания. От директорите се очаква не само да бъдат добри мениджъри, но и основен фактор за ефективното прилагане на образователните реформи и за получаването на по-добри резултати от училищата, които ръководят. На директорите се делегират повече права и задължения, свързани с реализиране и изпълнение на все по-комплексни образователни програми.

По-голямата децентрализация се свързва с по-голямата автономност на училището, по-голямата отговорност за представянето му и по-ефективното използване на модерните практики в процеса на преподаване. За да посрещнат образователните изисквания на XXI век, директорите на училища трябва да заемат много по-активна роля в протичащите в училището процеси и да бъдат много повече от бюрократични изпълнители на нареждания, спазващи нормативната уредба. Те трябва все повече да се концентрират върху процесите на преподаване и учене и резултатите от тях.

Специфични потребности

Директорът на училището осъществява държавната политика в областта на образованието и правилната организация на управлението на училищните кадри, учебно-възпитателния процес и цялостната административно-управленска и финансова дейност в училището. Три показателя формират обучителния модел на управление (модела на управление, ориентиран към обучението). Първият се отнася до действията на директора за изпълнение на ясно поставените цели и задачи, свързани с учебния процес и постиженията на учениците. Вторият е свързан с качеството на преподаване на учителите в училището. Третият показател включва директното наблюдение и намеса в процеса на преподаване и

даването на обратна информация на учителите. Именно обучителният модел на управление е този, който е в състояние да отговори на предизвикателствата пред училището като образователна институция, която непрекъснато подобрява преподавателските методи и практики в зависимост от нуждите на учениците и учителите.

2. Цели

2.1. Изграждане на ефективна система за квалификация и кариерно развитие на директори в системата на училищното образование.

2.2. Внедряване на обучителния модел на управление чрез осигуряване на обучение на директори, насочено към подобряване на качеството и ефективността на управленския процес.

2.3. Аprobация и внедряване на е-среда за съчетано учене за нуждите на училищните директори.

Планираните дейности по модула ще допринесат за изработване на дългосрочна програма за въвеждаща, поддържаща и надграждаща квалификация на директорите, въвеждане на системата за кариерно развитие на директорите, както и осигуряване на среда, методика и учебни материали за е-обучение (дистанционно обучение).

В рамките на дейността на Националния институт за обучение на директори ще бъдат проведени поредица от обучения за повишаване на квалификацията и управленската компетентност на действащи директори:

- новоназначени директори ще преминат присъствени курсове-въвеждаща квалификация за формиране на умения за стратегическо планиране;

- действащите директори ще преминат краткосрочни присъствени обучения за формиране на компетентности за управление на образователно-възпитателния процес и административно управление на организацията;

- за директори-наставници ще бъде проведено обучение по пилотна програма;

- курсове за съчетано учене в електронна среда (дистанционно обучение) ще осигурят поддържаща квалификация за директори без откъсване от работното място.

Проследяване приложението на иновации в управлението, провокирани от обучението в НИОД, ще даде възможност за измерване на ефикасността и приложимостта на планираните обучения.

3. Обхват:

- действащи директори на училища – 850 човека;

- директори на училища, в които се осъществяват иновации и добри практики – 60 човека;

- екипи обучители – 60 човека.

Общо: 970

4. Бюджет на модула – 800 000 лв., в т.ч. средства за мониторинг.

5. Бенефициенти – висши училища, образователни и обучителни институции, софтуерни компании, разработващи приложен софтуер, социологически агенции.

6. Процедура:

- по ЗОП;

- НВМОП;

- конкурси;

- по двустранна договореност със сродни образователни институции от ЕС.

7. Дейности:

А) МЯРКА 1: Изграждане на ефективна система за квалификация и кариерно развитие на директори в системата на училищното образование

Б) МЯРКА 2: Внедряване на обучителния модел на управление чрез осигуряване на обучение на директори, насочено към подобряване на качеството и ефективността на управленския процес

В) МЯРКА 3: Аprobация и внедряване на е-среда за съчетано учене за нуждите на училищните директори

Г) РЕСУРСНО ОСИГУРЯВАНЕ НА ЦЯЛОСТНАТА ДЕЙНОСТ ПО ПРОГРАМАТА

8. Мониторинг на програмата, сертифициране и изготвяне на регистри

Изграждане на механизъм за адекватна обратна връзка, проследяване приложението на иновации в управлението, провокирани от обучението в изпълнение на програмата и оптимизиране на действащия модел за квалификация.

Изготвяне на анализ и публикуване на резултатите на интернет страниците на МОМН и НИОД, в т.ч. и на междинния отчет по изпълнението.

ДЕЙНОСТИ ПО МОДУЛ „КВАЛИФИКАЦИЯ НА ДИРЕКТОРИ“

Мерки	Дейности	Бюджет	Срок	Индикатори за изпълнение
7.1. Изграждане на ефективна система за квалификация и кариерно развитие на директори в системата на училищното образование	7.1.1. Анализ и проучване на нуждите за обучение на помощник-директорите	15 000	Май	Списък на области на компетентности в управлението на училищното образование, съотнесен към нуждите на помощник-директорите
	7.1.2. Разработване на нови програми за обучение на помощник-директори	23 000	Септември	Изготвени 2 нови програми
7.2. Внедряване на обучителния модел на управление чрез осигуряване на обучение на директори, насочено към подобряване на качеството и ефективността на управленския процес	<p>7.2.1. Провеждане на въвеждаща квалификация-присъствени обучения за новоназначени директори „Управление на образователно-възпитателния процес“ по програма: Стратегическо планиране</p> <p>7.2.2. Провеждане на модул присъствени обучения за действащи директори: „Управление на образователно-възпитателния процес“ по програми: 1. Разработване на модели на училищни политики – Интегриране на ученици с обучителни затруднения 2. Създаване и управление на образователни проекти</p> <p>7.2.3. Провеждане на модул присъствени обучения за действащи директори „Административно-управленски умения“ Взаимодействие със</p>	269 630	Декември	<p>150 новоназначени директори Формирани умения за разработване на стратегия на училището</p> <p>300 директори Формирани умения за управление на ОВП</p> <p>200 директори Формирани административно-управленски умения за взаимодействие със</p>

	<p>заинтересувани страни (професионални гимназии)</p> <p>7.2.4. Провеждане на модул пилотно обучение за директори-наставници по програма „Управление на учебна среда, насочена към ученика”</p> <p>7.2.5. Обучения на екипи за провеждане на дистанционни обучения</p>		Май	<p>заинтересовани страни</p> <p>60 директори Формирани наставнически умения за подпомагане на директори в управление на учебна среда Популяризиране на добри практики от опита на българските директори Мултиплициране на добрия опит и иновации в управлението</p> <p>60 експерти Осигуряване на високо качество на процеса на обучение с квалифицирани и мотивирани екипи от обучители</p>
7.3. Аprobация и внедряване на е-среда за съчетано учене за нуждите на училищните директори	7.3.1. Пилотни обучения курсове за съчетано учене в електронна среда (дистанционно обучение) за поддържаща квалификация за директори по програми: „Проекти” „Интегриране на ученици с обучителни затруднения” „Интегриране на ученици с поведенчески проблеми” „Работа с училищна документация”	77 370	Март - април	200 директори Развити умения за обучение в електронна среда, надградени умения по управление на образователни проекти, интегриране на ученици и работа с училищна документация.
7.4. Ресурсно осигуряване на цялостната дейност по програмата	7.4.1. Заплати и други плащания и възнаграждения на персонала, издръжка на базата	400 000	Декември	
7.5. Мониторинг на програмата	7.5.1. Провеждане на изследване за оценяване качеството на	15 000	Декември	Изготвяне на анализ и публикуване на

	изпълнение на програмата			резултатите на интернет страницата на МОМН, в т.ч. и на междинния отчет по изпълнението, което ще осигури прозрачност и възможност за контрол на гражданското общество на работата на НИОД
--	---------------------------------	--	--	--